

MINISTERUL FINANTELOR

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

APROB

Klaus-Werner IOHANNIS
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DE ACORD

Ion-Marcel CIOLACU
PRIM-MINISTRU

MEMORANDUM

De la: Marcel-Ioan BOLOȘ, ministrul finanțelor
Luminița-Teodora ODOBESCU, ministrul afacerilor externe

Avizat:
Marian NEACȘU, Viceprim-ministru

Tema: Aprobarea etapelor de parcurs de către autoritățile române pentru a permite plata contribuției României la Uniunea Europeană pentru acordarea de sprijin (asistență macrofinanciară +) Ucrainei pentru 2023, conform Regulamentului (UE) 2022/2463 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a unui instrument pentru acordarea de sprijin Ucrainei pentru 2023 (asistență macrofinanciară +)

I. Context

Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat purtat de Rusia împotriva Ucrainei începând din 24 februarie 2022 a cauzat Ucrainei o pierdere a accesului la piețele financiare și o scădere semnificativă a veniturilor publice, în timp ce au crescut substanțial cheltuielile publice pentru abordarea situației umanitare și pentru menținerea continuității serviciilor publice. În această situație foarte

incertă și volatilă, cele mai bune estimări ale nevoilor de finanțare ale Ucrainei realizate de Fondul Monetar Internațional (FMI) în vara anului 2022 au indicat un deficit de finanțare extraordinar, de aproximativ 39 de miliarde USD în 2022, din care aproximativ jumătate ar putea fi acoperit mulțumită asistenței internaționale.

De la începutul războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei, Uniunea Europeană, împreună cu statele membre, au demonstrat o unitate fără precedent în condamnarea acțiunilor Rusiei și în acordarea de sprijin Ucrainei. Până în mai 2023, Uniunea Europeană, împreună cu statele membre și instituțiile financiare europene au oferit un sprijin amplu Ucrainei, în valoare de 70 de miliarde EUR. Din această sumă 38 miliarde EUR reprezintă sprijin financiar, bugetar și asistență umanitară, 15 miliarde EUR reprezintă sprijin militar, incluzând și cea oferită prin Facilitatea europeană pentru pace, iar 17 miliarde EUR au fost puse la dispoziție de către UE și statele membre pentru acoperirea nevoilor persoanelor care fug de război.

În plus, căile de solidaritate ale UE ("*EU solidarity Lanes*"), stabilite în mai 2022, au furnizat, deja, până la sfârșitul lunii mai 2023, 31 de miliarde EUR în venituri provenite din exporturi către Ucraina.

De la începutul războiului, statele membre ale UE au acordat protecție temporară pentru aproximativ 4 milioane de persoane care părăsesc țara și, totodată au furnizat ajutor de urgență în natură direcționând milioane de articole de urgență către Ucraina și întreaga regiune.

Toate cele menționate mai sus, reflectă hotărârea fermă a Uniunii Europene și a statelor membre de a ajuta Ucraina atât timp cât este nevoie.

Menținerea unui sprijin puternic pentru Ucraina reprezintă o prioritate majoră pentru Uniunea Europeană. Având în vedere că daunele războiului de agresiune al Rusiei asupra economiei, cetățenilor și întreprinderilor ucrainene sunt enorme, **menținerea unui sprijin puternic pentru Ucraina necesită o abordare colectivă organizată, astfel cum este prevăzută în instrumentul Uniunii pentru acordarea de sprijin Ucrainei (asistență macrofinanciară +) instituit prin Regulamentul (UE) 2022/2463 care stabilește resursele disponibile (denumit în continuare „instrumentul”).**

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă o amenințare geopolitică strategică la adresa Uniunii în ansamblu, făcând necesar ca statele membre să aibă o atitudine fermă și unită. Prin urmare, este esențial ca sprijinul Uniunii să fie mobilizat rapid și să poată fi adaptat, în mod flexibil și treptat, în vederea acordării de ajutor imediat și a reabilitării pe termen scurt pe calea către o viitoare reconstrucție.

În acest context, obiectivul general al instrumentului pentru acordarea de sprijin Ucrainei pentru 2023, numit în continuare "instrumentul", este de a contribui la acoperirea deficitului de finanțare al bugetului de stat al Ucrainei în 2023, în special prin punerea la dispoziția bugetului de stat al Ucrainei a unui ajutor financiar pe termen scurt în condiții foarte avantajoase, acordat în mod previzibil, continuu, ordonat și în timp util, inclusiv prin finanțarea reabilitării și prin

acordarea unui sprijin inițial în vederea reconstrucției postbelice, după caz, cu scopul de a sprijini Ucraina pe calea integrării europene.

În vederea atingerii obiectivului general al instrumentului, asistența ar trebui furnizată astfel încât să sprijine stabilitatea macrofinanciară în Ucraina și să reducă constrângerile de finanțare externă ale Ucrainei. Comisia Europeană (Comisia) ar trebui să acorde acest sprijin în cadrul instrumentului în conformitate cu principiile și obiectivele principale ale măsurilor adoptate în cadrul diferitelor domenii de acțiune externă și al altor politici relevante ale Uniunii.

Printre principalele domenii de sprijin din cadrul instrumentului ar trebui să se numere, de asemenea, furnizarea de sprijin pentru reabilitare, repararea și întreținerea funcțiilor și a infrastructurii critice, precum și acordarea de ajutor persoanelor aflate în dificultate și zonelor cele mai afectate din punct de vedere al sprijinului material și social, locuințe temporare, construcția de locuințe și de infrastructură.

Totodată, instrumentul ar trebui să sprijine consolidarea capacității autorităților ucrainene de a se pregăti pentru viitoarea reconstrucție postbelică și pentru faza pregătitoare timpurie a procesului de preaderare, după caz, care presupune printre altele consolidarea instituțiilor Ucrainei, reformarea și consolidarea eficacității administrației publice, precum și transparența, reformele structurale și buna guvernare la toate nivelurile.

Regulamentul (UE) 2022/2463 stabilește resursele disponibile pentru instrument în perioada 1 ianuarie 2023 - 31 decembrie 2023, cu posibilitatea efectuării de plăți până la 31 martie 2024. O sumă de maximum 18 miliarde EUR ar trebui pusă la dispoziție sub formă de împrumuturi. Pentru a asigura acoperirea costurilor cu dobânzile pe toată durata împrumuturilor, după încheierea anului 2027 contribuțiile statelor membre ar trebui să fie reînnoite și să continue sub formă de venituri alocate extern, cu excepția cazului în care vor fi acoperite prin alte mijloace în viitoarele cadre financiare multianuale. Prin urmare, ar putea fi posibilă extinderea contribuțiilor din partea statelor membre după 2027.

Ponderea relativă a contribuțiilor fiecărui stat membru (cheia de contribuție) la suma totală garantată corespunde ponderii relative a contribuției bazate pe Venitul Național Brut/ VNB al statului membru respectiv în contribuția bazată pe venitul național brut total al UE (așa numita „cheie VNB”). Potrivit formulei de calcul menționată mai sus, **contribuția României (prin aplicarea cheii de contribuție) la suma totală este de cca. 49,30 mil. EUR.**

Comisia încheie un acord de contribuție cu fiecare stat membru. Acesta este același pentru toate statele membre și include, în special, dispoziții prin care:

- a) Comisia determină suma solicitată statului membru în conformitate cu cheia de contribuție (cheia VNB);
- b) Statul membru va transfera suma solicitată Comisia în conformitate cu termenii din cererea de solicitare. Plata va avea loc în ziua indicată de Comisie în cerere;

- c) Statul membru nu are dreptul să compenseze sau să deducă nicio sumă datorată de către Uniune din orice plăți datorate de către statul membru, potrivit prevederilor Acordului de contribuție;
- d) În cazul în care statul membru nu își onorează obligațiile de plată stipulate în Acordul de contribuție, statul membru urmează să plătească dobândă de întârziere până la data plății efective integrale.

II. Concluzii

Pentru a permite plata contribuției României la Uniunea Europeană în vederea acordării de sprijin Ucrainei pentru 2024, în baza Regulamentului (UE) 2022/2463 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a unui instrument pentru acordarea de sprijin Ucrainei pentru 2023 (asistență macrofinanciară +), este necesară stabilirea cadrului legislativ privind efectuarea acestei plăți.

În acest context, în perioada următoare Ministerul Finanțelor va elabora un proiect de act normativ cu forță de lege pentru aprobarea efectuării plății contribuției României la Uniunea Europeană în vederea acordării de sprijin Ucrainei pentru 2024, prin care vor fi reglementate elementele specifice, cum ar fi:

- Aprobarea participării României la acest instrument și implicit autorizarea Guvernului României ca, prin Ministerul Finanțelor, să semneze Acordul de contribuție propus de UE și convenit cu statele membre;
- Aspecte legate de înregistrarea obligațiilor financiare ce revin României, în cadrul acestei contribuții;
- Alte elemente tehnice și/sau ce derivă din Acordul de contribuție care necesită reglementare la nivel primar.

III. Propuneri

Față de aspectele menționate propunem aprobarea Memorandumului cu tema: **Aprobarea etapelor de parcurs de către autoritățile române pentru a permite plata contribuției României la Uniunea Europeană pentru acordarea de sprijin (asistență macrofinanciară +) Ucrainei pentru 2024, conform Regulamentului (UE) 2022/2463 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a unui instrument pentru acordarea de sprijin Ucrainei pentru 2023 (asistență macrofinanciară +).**

Secretar de Stat,

Daniela PESCARU

Secretar de Stat,

Attila GYORGY